

52,9 %. Лише один зразок віднесено нами до негативного молока коров'ячого (проба № 12), що становить 5,9 % від загальної кількості досліджених проб.

Висновки. Молоко коров'яче, яке надходить для реалізації на агропродовольчі ринки м. Гайсина Вінницької області доцільно у 100 % випадків досліджувати за окремими фізико-хімічними показниками (поряд з органолептичною оцінкою), бо це дає змогу виявити негативну сировину, яка може становити загрозу для здоров'я населення, особливо у літній період. Так, встановлено, що 5,9 % проб молока відносять до негативного. Більша кількість молока відноситься до сировини першого гатунку (52,9 %) та вищого гатунку (41,2 %). Молока «екстра» гатунку не виявлено.

Список використаних джерел

1. Горюк М. В., Кухтин М. Д., Перкій Ю. В., Горюк В. В. Контроль безпеки молока сирого за мікробіологічними показниками на агропродовольчих ринках Тернополя та Кам'янка-Подільського. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences*. 2015. Т. 17.1. С. 256-260.
2. Зажарська Н. М., Бібен І. А., Зажарська Н. В. Санітарна якість коров'ячого молока. *Аграрна освіта: минуле, сучасне, майбутнє : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 100-річчю ЛНАУ (Слов'янськ, 15-16 лист. 2021 р.)*. Луган. нац. аграр. ун-т. Слов'янськ, 2021. С. 220-221.
3. Котелевич В. А. Якість та безпечність молока – запорука здоров'я населення. *Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (15–16 жовтня 2020 р, м. Полтава)*. Полтава, 2020. С. 241-246.
4. Кухтин М. Д., Лайтер-Москалюк С. В., Решетник А. О., Тютюн А. І., Кос'янчук Н. І., Перкій Ю. Б., Гудзь Н. В. Якість та безпечність молока коров'ячого сирого в особистих селянських господарствах. *Ветеринарна біотехнологія*. 2018. Вип. 32(2). С. 313-321.
5. Поцелуйко М. П., Вдович В. Г., Вінник І. В. Якість молока українського виробника. *Стандартизація. Сертифікація. Якість*. 2018. Вип. 3. С. 71-74.

УДК 636.502.211

ЕМБРІОКРІОБАНК:

МЕТОДОЛОГІЧНІ МОДЕЛІ ТРАНСФЕРУ ІННОВАЦІЙНИХ РЕПРОДУКТИВНИХ БІОТЕХНОЛОГІЙ У СКОТАРСТВІ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ПІСЛЯВОЄННОГО АГРОСЕКТОРУ УКРАЇНИ

Попова І. М., к.в.н., доцент

Одеський державний аграрний університет

sirikpopova78@gmail.com

Сідашова. С. О.

к.с.-г.н,

біотехнолог-консультант, сертифікований експерт-дорадник НАСДСУ

Одеська область, Україна

sidashova2020@ukr.net

Бутковська А. М., здобувач вищої освіти

Одеський державний аграрний університет

nastyabutkovska@gmail.com

Галузь скотарства наразі залишається одним найважливішим секторів економіки для всіх розвинених країн світу, зокрема і для України. Місце молочного і м'ясного скотарства в економіці нашої країни обумовлене вирішальним впливом цих галузей на продовольчу безпеку країни, а також впливом на соціально-культурну структуру населення і формування

різних складових економіки і демографії, тісний зв'язок з іншими галузями як сировинної бази тощо [4, 5]. Зважаючи на те, що вже в 2022 році за даними українських аналітиків в Україні внаслідок російської воєнної агресії знищено більше 19% навчальної бази науково-дослідних аграрних установ, перед вітчизняними науковцями і освітянами гостро постав виклик часу: впровадження інноваційних механізмів трансферу сучасних знань у сферу реального виробництва [5].

На сьогодні проблема збереження і відновлення генофонду різноманіття порід великої рогатої худоби (ВРХ) актуальна для всіх економічно розвинених країн світу і охоплює розгалужену тематику теоретичних і практичних питань, частина з яких потребує глибокого вивчення. Одночасно збільшується перелік запитів до ефективних біотехнологій репродукції ВРХ від сектора реального виробництва продукції скотарства з високою біологічною і споживацькою якістю [2, 4].

Беручи до уваги біологічні особливості самиць ВРХ, а саме лімітовані обсяги отримання приплоду, питання прискореного розмноження високопродуктивного поголів'я, особливо у промисловому молочному секторі з кожним роком все більше впливає на рентабельність галузі. Особливою проблемою прискореної репродукції самиць науковці виділяють збереження генофонду мало численних, локальних і зникаючих порід [2, 4]. Для України на сьогодні серед цього поголів'я, яке потребує окремою ретельної уваги держави, можна навести приклад: присвоєння найвищого статусу ризику зникнення або критичний, що контролюється, з метою збереження і прискореної репродукції унікального генофонду сірої української породи великої рогатої худоби (рис. 1) [3, 5].

Аналіз результатів попереднього досвіду впровадження в Україні інноваційних репродуктивних біотехнологій, на прикладі сертифікованої Лабораторії трансплантації ембріонів «Полтаваплемсервіс», які були наведені у наших попередніх публікаціях (рис.2) [1, 2], демонстрував потенціал інноваційного механізму трансферу біотехнологій у виробництво шляхом створення науково-виробничої структури, ключовим структурним елементом якої стає ембріокріобанк (ЕКБ), як функціонуючий акумулятор генетичних ресурсів різних порід ВРХ, в тому числі і локальних та зникаючих.

Рис. 1. Племінне поголів'я сірої української худоби (південна популяція) на території племферми (корови із підсисними телятами), Херсонська обл., 2018 р.

Рис. 2. Мікрофото якісних (трансферабельних) доімплантаційних ембріонів, отриманих *in vivo* від корови – донора за один цикл стимуляції полі овуляції. Ембріони готові для операції кріоконсервування і тривалого збереження в кріобанку (29х)

Джерело: фото з архіву автора: Лабораторія трансплантації ембріонів «Полтаваплемсервіс»

Консорціум фахівців для консолідації зусиль пошуку ефективних шляхів вирішення поставлених задач, склався із спеціалістів науково-дослідних закладів, освітян закладів

різного рівня аграрної освіти (ОДАУ, НУБіП), Аграрної дорадчої служби України та передових представників аграрного вітчизняного бізнесу різних областей. Було проведено аналіз існуючих даних і розроблено декілька варіантів методологічних і організаційних моделей впровадження біотехнології трансплантації ембріонів ВРХ в умовах післявоєнної економіки України [1, 3]. Модель трансферу інноваційних знань і технологічних схем репродуктивної біотехнології, ключовою складовою якої стає створення функціонуючого ембріокріобанку стала метою нашого дослідження з врахуванням досвіду попереднього діяльності.

Загальна структура методологічного інноваційного підходу до розробки моделі показана на рис. 3.

Як видно з рисунку, модель має чітко структуровану галузеву форму (наука, освіта, виробництво, обслуговуючий сектор соціально-культурного напрямку – сільський еко-туризм). Всі складові моделі мають потенціал для власного розвитку і одночасно використовують синергію спільної діяльності для масштабування своїх результатів і позитивного впливу на українську економіку в цілому. Більш детально окремі механізми трансферу інноваційних біотехнологій у різні сектори економіки і освіти України нами були показані у попередніх публікаціях [1, 2, 3].

Окремо треба зупинитись на невичерпному потенціалі фермерських дрібних і родинних господарств, які мають можливості за наявності інвестицій швидко і оперативно розгорнути діяльність відразу у декількох важливих для росту галузі скотарства напрямках, а саме: реципієнтні міні ферми, демо-ферми для організації практичного навчання фахівців зооветеринарного профілю та проведення культурних заходів в області сільського зеленого туризму (живі музеї-садиби, контактні зоопарки, етнокультурні ландшафти тощо) [2, 3].

Отже, підсумовуюче вищесказане потрібно підкреслити нагальну необхідність розробки, впровадження і адаптації ефективних мето логічно-організаційних моделей прискореного розвитку репродукції ВРХ шляхом використання різних структурних елементів української економіки у період післявоєнного відновлення. Для вирішення цих завдань вже сьогодні потрібно готувати молодих спеціалістів зооветеринарного профілю, здатних володіти практичними навичками і удосконалювати сучасні методи репродуктивної біотехнології у тваринництві.

Список використаних джерел

1. Сідашова С.О., Ковтун С.І., Стаховський В.Ф., Зюзюн А.Б. До питання удосконалення технології трансплантації криоконсервованих ембріонів ВРХ. Розведення і генетика тварин. 2017. Вип. 53. С. 292-302.
2. Сідашова, С., Гуменний О.Г., Попова І., Стрижак Т., Фурса Н. Сіра українська худоба – генетичний і соціально-економічний ресурс розвитку сільського господарства України за умов зміни клімату /The 1st International scientific and Practical Conference “Animal welfare in conditions of global climate change”, April 21-22.2020. Dnipro, Ukraine. DSAEU. P.97-99.
3. Сідашова С.О., Корейба Л., Стадницька О. Реципієнтні фермерські господарства, як модель трансферу біотехнологічних інновацій для прискореної репродукції ВРХ методом пересадки деконсервованих ембріонів: Зб. мат. Всеукр. наук.-практ. конф. «Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра». Київ, 20-21.10.2022 р. /НААН, ННСГБ, Вінниця, ФОП Просяннікова О.М., 2022. С.71-73.
4. Состояние всемирных генетических ресурсов в сфере продовольствия и сельского хозяйства / ФАО, 2010. ВИЖРАСХН, 2010. М./Перевод с англ. ФАО. 2007. The state of the World’s Animal Genetic Resources for Food and Agriculture, edited by B. Rischkowsky, D. Pilling – Rome.
5. Програма Міжнар. наук.-практ. конф. «ВПЛИВ ЗМІН КЛІМАТУ НА ЗДОРОВ’Я, ДОБРОБУТ І ПРОДУКТИВНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН». 18 травня 2023 року, м. Одеса. [Електронний ресурс]. Режим доступу.: <https://us05web.zoom.us/j/8263540737?pwd=RXRwdmQzc3FIMk1peWIQTdlSNDVBQT09>

УДК 619:615.254.7:636.8

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ УРОЛІТІАЗУ У КОТІВ

Радченко А.В., здобувач вищої освіти
Улизько С.І., канд. вет. наук., доцент
Одеський державний аграрний університет
Одеса, Україна
radcenco994@gmail.com
eritron@ukr.net

Уролітіаз (сечокам’яна хвороба) - досить розповсюджена патологія серед домашніх котів, яка проявляється порушенням обміну речовин в організмі й супроводжується утворенням і відкладанням сечових каменів в сечовидільній системі. Сечокам’яну хворобу (СКХ) діагностують частіше у котів після 3-х років. Для лікування цієї хвороби розроблено різні схеми традиційної терапії. Ми використали елементи нетрадиційного лікування - аутогемотерапію із застосуванням антигомотоксичних препаратів: кантаріс композитум та берберіс гомаккорд у комплексній терапії котів, хворих на сечокам’яну хворобу.

Метою роботи було з’ясувати причини, клінічні ознаки, лабораторні маркери та оцінити результативність застосованих лікарських засобів з використанням комплексної (традиційної та нетрадиційної) терапії котів, хворих на СКХ.

Матеріали і методи досліджень. Для проведення дослідження було відібрано 10 котів, хворих на сечокам’яну хворобу віком 6 – 8 років. Тварин підбирали за принципом умовно-аналогів з урахуванням віку, статі, маси тіла, клінічного статусу. Тварини утримувались